

Årsrapport 2019

Redovisning till regeringen från
Delegationen för unga och nyanlända till
arbete

Innehåll

1. Inledning	3
2. Verksamheten under 2019 i sammanfattning.....	5
3. Arbetet med att utveckla den lokala samverkan och anpassa den till nya förutsättningar	10
3.1 De lokala överenskommelserna om samverkan.....	10
3.2 Behov av förnyelse av de lokala överenskommelserna.....	10
3.3 Den närmare inriktningen på arbetet	12
3.4 Utlysning av statsbidrag för utarbetande av överenskommelser om lokal samverkan	14
3.4.1 Inkomna ansökningar.....	15
3.5 Regionala dialogmöten	17
4. Arbetet för att främja lokala jobbspår	19
4.1 Lokala jobbspår - bakgrund.....	19
4.2 Allmänt främjande arbete.....	19
4.3 Nationella jobbspårsmoduler - utvecklingsarbete	20
4.4 Företagsträffar	21
4.5 Resultat av lokala jobbspår.....	22
5. Arbete med koppling till reformeringen av Arbetsförmedlingen	25
5.1 Politiska beslut och förändringar inom Arbetsförmedlingen har påverkat Duas arbete.....	25
5.2 Vissa uppdrag till Arbetsförmedlingen av betydelse för samverkan med kommunerna	26
5.2.1 Uppdrag till Arbetsförmedlingen att förbereda och analysera för reformeringen av myndigheten.....	26
5.2.2 Arbetet för att utforma ett s.k. intensivår för nyanlända.....	27
5.2.3 Uppdrag om matchningstjänster.....	28
5.3 Utredning om kommuners medverkan i den statliga arbetsmarknadspolitiken	29
6. Läget i samverkan.....	31
6.1 Bakgrund	31
6.2 Samverkan har utvecklats negativt under 2019	31

6.2.1 ”Arbetsförmedlingens omorganisering och minskade resurser har påverkat samverkan negativt”	32
6.3 Samlokalisering mellan Arbetsförmedlingen och kommuner minskar	32
6.4 Duas stöd upplevs som sämre	33
7. Den fortsatta samverkan	34
7.1 Betydelsen av förstärkt samverkan de närmaste åren	34
7.1.1 Samverkan fortsatt politiskt prioriterad – också under reformperioden	34
7.1.2 Förnyelsen av överenskommelserna innebär åtaganden för de lokalt samverkande parterna	35
7.1.3 Hur säkerställa god samverkan efter februari 2021?	37
7.2 Samverkan på längre sikt – medskick i reformarbetet	37

1. Inledning

Delegationen för unga och nyanlända till arbete (Dua) fick i december 2014 regeringens uppdrag att främja samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna, bl.a. genom utveckling av nya samverkansformer. Uppdraget avsåg i ett första steg samverkan om unga, för att 2017 utökas till att omfatta också samverkan om nyanlända. Det övergripande syftet är att bidra till minskad ungdomsarbetslöshet och effektivisering av nyanländas etablering i arbetslivet. Uppdraget regleras i fyra olika direktiv (dir. 2014:157, 2015:68, 2017:20 och 2018:39) och i förordningen (SFS 2015:502) om viss samverkan om unga och nyanlända.

Delegationen består i dag av:

Lil Ljunggren Lönnberg, arbetande ordförande

samt ledamöterna:

Per-Arne Andersson, direktör, Sveriges kommuner och regioner (SKR)

Marie Axelsson, försäkringsdirektör, Försäkringskassan

Peter Fredriksson, generaldirektör, Skolverket

Johan Ingelskog, enhetschef, Kommunal

Lars Löow, generaldirektör, Svenska ESF-rådet

Maria Mindhammar, generaldirektör, Arbetsförmedlingen

Lena Nyberg, generaldirektör, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF)

Mimmi Rönqvist, ordförande, SACO studentråd

Hidayet Tercan, entreprenör, föreläsare och debattör

Delegationen ska enligt sina senast beslutade tilläggsdirektiv slutredovisa sitt uppdrag senast den 28 februari 2021. Delegationen ska därutöver löpande informera Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) om sitt arbete. Denna löpande redovisning sker i första hand muntligen, i möten mellan Duas ordföranden och företrädare för Duas kansli å ena sidan, och företrädare för Arbetsmarknadsdepartementet å andra sidan. Delegationen ser dock ett värde av att till uppdragsgivaren lämna en samlad redovisning av verksamheten under verksamhetsåret 2019. Därav föreliggande rapport.

Rapporten är disponerad enligt följande:

I kapitel 2 redovisas kortfattat Duas samlade verksamhet under 2019. Vissa centrala delar av arbetet beskrivs närmare i kapitel 3 - 6.

I kapitel 3 beskrivs arbetet med att främja och stödja utveckling av den lokala samverkan och anpassa den till delvis nya förutsättningar.

I kapitel 4 beskrivs särskilt arbetet med jobbspår och företagsträffar.

I kapitel 5 redogörs för arbetet med koppling till den pågående reformeringen av Arbetsförmedlingen.

I kapitel 6 redovisar Dua sin bedömning av det aktuella läget i samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna, bl.a. utifrån en enkät till kommuner som genomförts under senhösten 2019.

I kapitel 7 redovisas, slutligen, hur Duas ser på den fortsatta samverkan, både under tiden fram till dess att reformeringen av Arbetsförmedlingen är genomförd och på längre sikt. I avsnittet formuleras några centrala utmaningar och medskick i det vidare reformarbetet.

2. Verksamheten under 2019 i sammanfattning

Delegation och politisk referensgrupp

Delegationen har under året sammanträtt vid fem tillfällen. Under året har Johan Ingelskog, Kommunal, Mimmi Rönnqvist, SACO:s studentråd, och Maria Mindhammar, Arbetsförmedlingen, förordnats som ledamöter. Inger Ashing, tidigare Delegationen mot segregation, Peter Hammarin, Kommunal, Frank Berglund, LSU – Sveriges ungdomsorganisationer, Anna Hemmingsson, tidigare Com Hem, och Mikael Sjöberg, tidigare Arbetsförmedlingen, har under året entledigats. Flera av ledamöterna har medverkat i olika publika aktiviteter som Dua arrangerat, bl.a. i Almedalen.

I enlighet med direktiven är en referensgrupp med företrädare för politiska partier knuten till delegationen. Gruppen består av politiska företrädare på både nationell och kommunal nivå. Referensgruppen har under 2019 sammanträtt vid tre tillfällen.

Dialog med Arbetsförmedlingen, SKR och enskilda kommuner

Dua har under året haft löpande kontakter med Arbetsförmedlingen på nationell, regional och lokal nivå när det gäller utvecklingen av och utmaningar i samverkan. Med Arbetsförmedlingen på central nivå har Dua haft kontakt bl.a. med anledning av olika regeringsuppdrag till myndigheten, t.ex. om införande av ett s.k. intensivår för nyanlända (se avsnitt 5.2.2). Dua har även haft löpande kontakter med SKR (tidigare SKL).

Under oktober till december genomförde Dua i samarbete med Arbetsförmedlingens regionala organisation 26 dialogmöten med kommuner och arbetsförmedlingskontor. Huvudsyftet har varit att få tillfälle att diskutera hur samverkan kan bedrivas framöver. Dua har vid dialogerna presenterat sin syn på behovet av förnyelse och utveckling och också närmare redovisat möjligheterna att ansöka om statsbidrag i sammanhanget (jfr avsnitt 3.4). Samtliga 290 kommuner inbjöds att delta. Uppslutningen har varit god, företrädare för 276 kommuner och totalt ca 1 200 personer har deltagit (se vidare avsnitt 3.5).

Dua har under året också i särskild ordning genomfört besök i kommuner och på arbetsförmedlingskontor för att bidra med råd och stöd i den lokala

samverkan och för att få ta del av, och sprida vidare, exempel på hur lokal samverkan kan organiseras och bedrivas. Dua har även tagit emot studiebesök från företrädare för kommuner och arbetsförmedlingskontor i samma syfte.

Dialog med andra myndigheter och andra aktörer på central nivå

Dua har haft återkommande kontakt och genomfört gemensamma aktiviteter med flera andra myndigheter och utredningar, såsom Svenska ESF-rådet, Tillväxtverket, Skolverket, MUCF och Utredningen om planering och dimensionering av Komvux och gymnasieskola (U 2018:91). Dua har även fört dialog med representanter för civilsamhället, näringslivet och arbetsmarknadens parter.

Hantering av statsbidrag

Under 2019 har Dua inte förfogat över några medel för statsbidrag till kommuner. Dock har under året redovisningar av tidigare beviljade statsbidrag lämnats till Dua. Det har gällt statsbidrag för nyskapande metoder och arbetssätt, för systemverktyg för uppföljning och för erfarenhetsutbyte. Dua har även deltagit i aktiviteter, och mottagit redovisningar av arbete, inom ramen för statsbidraget för anordnande av företagsträffar i regionen (se avsnitt 4.4).

I november 2019 utlyste Dua medel för utarbetande av överenskommelser om lokal samverkan under 2020 mellan minst tre kommuner gemensamt och Arbetsförmedlingen. Utlysningen gjordes med förbehåll för att beslut om bidrag kunde fattas endast under förutsättning att riksdagen och regeringen fattade erforderliga beslut avseende budgetpropositionen för 2020, vilket skedde i december 2020 (se avsnitt 3.4).

Workshops och konferenser

Dua har arrangerat ett flertal workshops och seminarier för att samla in kunskap om framgångsfaktorer för lokal samverkan, sprida exempel hämtade från landets kommuner och ta fram nya metoder och arbetssätt för lokal samverkan. Workshops har arrangerats bl.a. om företagskontakter, lokala jobbspår (se avsnitt 4.4) och utveckling av de lokala överenskommelserna om samverkan (se avsnitt 3.2).

I oktober 2019 arrangerade Dua en nationell konferens på Berns i Stockholm. Vid konferensen deltog 230 representanter för kommuner,

Arbetsförmedlingen, näringslivet, civilsamhället och politiken. Konferensen fokuserade på hur kommuner, Arbetsförmedlingen och arbetsgivare kan ta nästa steg i den lokala samverkan, för att säkra att arbetsgivarnas kompetensbehov tillgodoses och skapa fler effektiva vägar in på arbetsmarknaden.

Kommunikation m.m.

Delegationens webbplats www.dua.se utgör ett viktigt stöd i samverkansarbetet. Under 2019 har hemsidan haft närmare 24 000 unika besökare som besökt sidan cirka 43 000 gånger. På webbplatsen samlas nyheter, fördjupad information samt statistik rörande samverkansarbetet och lokala jobbspår. Duas nyhetsbrev har knappt 3200 prenumeranter, Duas Facebook-grupp har knappt 800 medlemmar och på Twitter har Dua ungefär lika många följare.

Dua deltog i Almedalsveckan sommaren 2019. Under två dagar bjöds berörda intressenter och allmänheten in till seminarier och ”heta stolen-samtal” med företrädare för civilsamhället, myndigheter, kommuner, branschorganisationer, politiker och arbetsgivare. Totalt arrangerades 16 seminarier och ”heta stolen-samtal” om bl.a. unga som inte fullföljer sin utbildning, civilsamhällets roll i arbetsmarknadspolitik, lokala jobbspår och samverkan.

Dua har under året deltagit och medverkat i ett flertal konferenser som andra aktörer arrangerat.

Remisser m.m.

Dua lämnade i juni 2019 ett remissyttrande på SOU 2019:4, Framtidsval – karriärvägledning för individ och samhälle (dnr: Komm2019/00320-2).

Delegationen gavs av Svenska ESF-rådet möjlighet att lämna synpunkter i arbetet med förslag till ett nationellt program för europeiska socialfonden för perioden 2021-2027. Flera av ledamöterna i delegationen representerar myndigheter och organisationer som i särskild ordning lämnade synpunkter på det aktuella förslaget. Delegationen beslutade att synpunkter skulle lämnas av kansliet och begränsas till förslag inom områden som delegationen berört i de betänkanden som tidigare lämnats till regeringen. I juni 2019 överlämnade kansliet synpunkter till svenska ESF-rådet (dnr: Komm2019/00390-2).

Internationellt utbyte

Dua har både genomfört och tagit emot internationella studiebesök. Duas kansli besökte i mars 2019 Oslo för att studera hur samverkan rörande personer som står långt från arbetsmarknaden organiseras i Norge. Besök gjordes bl.a. vid norska Arbets- och socialdepartementet, Kommunal- och moderniseringsdepartementet, Kunskapsdepartementet, arbetsförmedlingen NAV och näringslivsorganisationen NHO. Dua har vidare tagit emot eller medverkat vid studiebesök från Österrike och USA. I november deltog Dua i Nordiska ministerrådets integrationskonferens ”Nordiske veje til styrket og bæredygtig integration” i Vedbaek, Danmark.

Uppföljning och utvärdering

I Duas uppdrag ingår att följa upp samverkan och resultatet av samverkan. Dua genomför årliga enkäter till kommunerna om hur omfattande samverkan varit med Arbetsförmedlingen under det gångna året¹ (jfr avsnitt 6.1). Förekomst och omfattning av lokala jobbspår följs upp tre gånger per år, också detta genom enkäter som besvaras gemensamt av kommunerna och Arbetsförmedlingen. Resultaten redovisas på Duas hemsida, men även i föreliggande rapport (jfr avsnitt 4.5).

För att möjliggöra för kommuner och Arbetsförmedlingen lokalt att följa upp det gemensamma arbetet utvecklar Dua tillsammans med Arbetsförmedlingen och SKR ett digitalt uppföljningsverktyg, INUK. Ett hundratal kommuner har anslutit sig till verktyget som förnärvarande omfattar unga som tar del av insatser från både kommunen och Arbetsförmedlingen. Verktyget nås genom inuk.arbetsformedlingen.se. Dua har under året arbetat för att det med hjälp av verktyget ska vara möjligt att följa upp insatser för samtliga individer som för sin etablering i arbetslivet bedöms ha behov av stöd och insatser från både kommun och Arbetsförmedlingen.

---

¹ Arbetsförmedlingen förväntas följa upp samverkan med kommuner inom den egna organisationen.

Under 2018 utvärderades Duas arbete av Statskontoret.² I slutet av 2019 anlätade Dua en konsult, Oxford research, för en extern utvärdering som färdigställs under 2020.

---

² Statskontoret 2018:21. Utvärdering av Delegationen för unga och nyanlända till arbete.

3. Arbetet med att utveckla den lokala samverkan och anpassa den till nya förutsättningar

Under andra halvåret 2019 har Dua bedrivit ett intensivt arbete för att stimulera kommunerna att tillsammans med Arbetsförmedlingen förnya de lokala överenskommelserna om samverkan. I det följande beskrivs närmare bakgrunden till detta arbete och arbetets närmare inriktning och genomförande.

3.1 De lokala överenskommelserna om samverkan

Basen för den samverkan som utvecklats mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna sedan Dua inrättades i december 2014 har varit lokala överenskommelser. I dessa ska bl.a. redovisas målgruppen för samverkan och hur samverkan organiseras och bedrivs. De samverkande parterna ska också sätta uppföljningsbara lokala mål för samverkan. I ett första steg tecknade 287 kommuner överenskommelser om samverkan om unga i februari 2016. I ett andra steg tecknade 245 kommuner under hösten 2018 överenskommelser om nyanlända (och andra med liknande behov). I slutet av 2018 bedrev så gott som alla Sveriges kommuner samverkan med Arbetsförmedlingen på basis av lokala överenskommelser.

3.2 Behov av förnyelse av de lokala överenskommelserna

En rad faktorer bidrog till att Dua beslutade att under hösten 2019 påbörja arbete för att stimulera kommunerna att tillsammans med Arbetsförmedlingen förnya och utveckla de lokala överenskommelserna om samverkan. De viktigaste var:

- De tidigt under våren aviserade personalneddragningar och förändringarna i kontorsnätet inom Arbetsförmedlingen. Besluten låg i linje med myndighetens planerade förändringar av det lokala kontorsnätet och med inriktningen att erbjuda fler arbetssökande och arbetsgivare stöd via digitala hjälpmedel och begränsa antalet fysiska möten. Men omfattningen av och tidsplanen för neddragningarna, både vad gäller personal och egna kontor, var en följd av de

minskade resurserna till myndigheten i budgetpropositionen för 2019.

- Den av Arbetsförmedlingen beslutade och genomförda omorganisation som bl.a. innebär olika verksamhetsområden för arbetet med arbetssökande respektive arbetsgivare.
- Det minskade anslaget för programinsatser i budgetpropositionen 2019. Dessa innebar bl.a. tillfälligt stopp för beslut om extratjänster och en kraftig minskning av resurser för övriga former av subventionerade anställningar.
- Regeringens och samarbetspartiernas sakpolitiska överenskommelse, det s.k. januariavtalet, av vilken framgick att Arbetsförmedlingen ska reformeras i grunden och att fristående aktörer ska matcha och rusta de arbetssökande för de lediga jobben.

Sammantaget bidrog nämnda beslut och förändringar till oro och osäkerhet, både i kommuner och inom Arbetsförmedlingen. Det var också otvetydigt så att förändringarna påtagligt förändrade förutsättningarna för samverkan mellan myndigheten och kommunerna – och därmed innebar behov av att förnya och utveckla de lokala överenskommelserna.

Dua fick dessutom signaler från kommuner och arbetsförmedlingskontor om att man, utifrån den samverkan som dittills bedrivits, såg mer specifika behov av att revidera befintliga lokala överenskommelser. Det handlade t.ex. om att olika överenskommelser överlappade varandra och om att sammansättningen på den grupp arbetssökande som samverkan avsåg över tid hade förändrats. Ungdomsarbetslösheten hade kraftigt minskat, andelen nyanlända minskar också; i stället har andelen långtidsarbetslösa ökat.

En annan faktor som talade för ett omtag kring de lokala överenskommelserna var det tydliga behovet av mer samverkan kommuner emellan i fråga om utbudet av regionalt yrkesvux, inte minst i perspektiv av arbetet med lokala jobbspår. Införandet av utbildningsplikten under 2018 innebar även den behov av samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna som inte täcktes av befintliga överenskommelser.

Av avgörande betydelse för Dua i sammanhanget var regeringens förslag i budgetpropositionen 2020 om att Dua skulle tillföras medel för statsbidrag till kommunerna. Det fanns också i budgetpropositionen 2020 tydliga skrivningar om vikten av strukturerad samverkan och lokala jobbspår. I och

med detta bedömde Dua att det, i den nya situationen, var nödvändigt för både Arbetsförmedlingen och kommuner att förnya och utveckla den lokala samverkan och överenskommelserna.

3.3 Den närmare inriktningen på arbetet

Dua identifierade under våren och sommaren ett antal viktiga utgångspunkter för arbetet med att förnya de lokala överenskommelserna. En kontinuerlig dialog härom fördes både med Arbetsförmedlingen på olika nivåer och med dåvarande SKL och enskilda kommuner. Bland annat genomfördes workshops i syfte att diskutera kommuners och arbetsförmedlingskontors behov av ett omtag kring former för och innehåll i samverkan och förutsättningarna för ett sådant. Dua förde också dialog med andra intressenter, såsom vissa civilsamhällsorganisationer och leverantörer av tjänster till Arbetsförmedlingen.

Utgångspunkterna för arbetet med att förnya överenskommelserna var:

- Samverkan bör ske om de individer som har behov av stöd och insatser från både kommun och Arbetsförmedling. Samverkan bör därmed bygga på en, samlad, överenskommelse. Härigenom kan det undvikas att parallella strukturer byggs och säkerställas att individer som har behov av stöd från båda de samverkande parterna kan erbjudas ett sådant.
- Samverkan bör ske mellan flera kommuner gemensamt och Arbetsförmedlingen. Det finns flera skäl till det. Arbetsförmedlingens förändrade organisation, med färre egna kontor är ett skäl. Både samverkan på strategisk nivå och kring individerna torde, med den nya organisationen, gynnas av att fler kommuner bildar ”kluster” i samverkan med Arbetsförmedlingen. Vidare är kompetensförsörjningsbehoven inte geografiskt avgränsade till en kommun. Utbudet av yrkesinriktad vuxenutbildning bör vara större och bredare än vad en enskild kommun kan erbjuda. Deltagare i de lokala jobbspåren bör också kunna komma från ett större område än en kommun, för att arbetsgivarens behov av kompetens bättre ska kunna tillgodoses.
- Organiseringen av samverkan om kompetensförsörjning och arbetsprocesserna avseende individer med behov av stöd för sin etablering av både kommun och arbetsförmedling behöver ses över.

Det handlar bl.a. om den arbetsmarknadspolitiska bedömningen, kartläggningen av individens förutsättningar och behov samt vilka jobbförberedande insatser det finns tillgång till och behov av. Det finns också behov av att finna former för gemensamma ställningstaganden vad gäller individernas insatser och progression. Ytterligare en del handlar om organisering av samverkan om kompetensförsörjning och arbetsgivararbetet.

- Matchningen genom lokala jobbspår bör utvecklas. Resultaten är goda av lokala jobbspår. Andelen med förgymnasial utbildning som deltar i lokala jobbspår är mycket stor. Fördefinierade kedjor av insatser för individer med kort utbildning har utvecklats genom lokala jobbspår. Det råder fortfarande arbetskraftsbrist i många branscher och fler lokala jobbspår bör komma till stånd för att täcka efterfrågan från olika branscher och arbetsgivare. Samordningsvinster bör utnyttjas för utbildning, andra insatser och arbetsgivararbetet. Det är viktigt att nyttja den samlade verktygslådan och tillhandahålla parallella och kombinerade insatser, för bättre anpassning till såväl arbetsgivares som deltagares behov.
- Samverkan om unga som saknar en fullföljd gymnasieutbildning och/eller har en funktionsnedsättning bör upprätthållas. Andelen unga som inte fullföljer en gymnasieutbildning är fortfarande för stor. Huvudmännen för utbildningen behöver utveckla sina arbetssätt för att fler ska kunna fullfölja sin utbildning. De samverkansstrukturer som utvecklats mellan kommuner och Arbetsförmedlingen, när det gäller unga som lämnar gymnasiet utan fullföljd utbildning, behöver upprätthållas.
- Införandet av utbildningsplikten har inneburit ytterligare behov av samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommuner. Samverkan om deltagare i etableringsprogrammet som bedöms inte kunna matchas mot jobb inom programtiden behöver tydliggöras och vid behov utvecklas. Samverkan behövs kring möjliga insatser, innan anvisning sker till att söka enbart reguljär utbildning. Det kan bl.a. handla om utbildning där sfi kombineras med praktik eller med yrkeskurser på gymnasial nivå. Det kan också handla om vad Arbetsförmedlingen kan göra för att stötta kommunerna och förbereda deltagare inför utbildningen.

Även om Dua såg behov av att i olika avseenden förnya överenskommelserna och anpassa dem till nya förutsättningar var samtidigt

en viktig utgångspunkt att överenskommelsernas grundstruktur och de grundläggande tankarna bakom överenskommelserna låg fast.

3.4 Utlysning av statsbidrag för utarbetande av överenskommelser om lokal samverkan

I oktober 2019 utlyste Dua statsbidrag för utarbetande av överenskommelser om lokal samverkan. I utlysningen angavs att statsbidraget delades ut under förutsättning att riksdagen och regeringen fattade erforderliga beslut avseende budgetpropositionen för 2020, vilket skedde den 18 december 2019.

Statsbidrag kunde sökas av kommunerna för att utarbeta överenskommelser i enlighet med en särskilt framtagen handledning som Dua publicerade i samband med utlysningen.³ Sista dag att ansöka om medel var den 14 februari 2020.

Utifrån de behov av utveckling som identifierats ställdes följande krav i utlysningen.

- Kommuner och Arbetsförmedlingen skulle söka gemensamt, i kluster om minst tre kommuner⁴ och göra en gemensam överenskommelse med Arbetsförmedlingen.
- Lokala mål för och organiseringen av samverkan, inkl. hur Arbetsförmedlingen säkerställer en lokal närvaro, ska redovisas. Målgruppen definieras som individer som för sin etablering i arbetslivet har behov av stöd från både kommun och Arbetsförmedlingen och en beskrivning av målgruppens behov ska ingå i överenskommelsen. Samverkan om individer, hur en gemensam kartläggning möjliggörs, samverkan om jobbförberedande insatser samt hur kommunerna möjliggör ett gemensamt utbud av regional yrkesinriktad vuxenutbildning ska beskrivas.
- Minst dubbelt så många lokala jobbspår som antalet kommuner som är del av överenskommelsen ska redovisas (för de kommuner som är undantagna kravet om samverkan med minst två ytterligare

---

³ Utlysning 2019:1, Lokal överenskommelse om samverkan mellan kommuner och Arbetsförmedlingen.

Handledning för kommuner och Arbetsförmedlingen som vill utveckla samverkan.
https://www.dua.se/sites/default/files/handledning_2019.pdf

⁴ I särskilda fall finns möjlighet att beviljas undantag från kravet om minst tre kommuner.

kommuner och sluter en separat överenskommelse med Arbetsförmedlingen gäller minst fem lokala jobbspår).⁵

Som stöd i arbetet med att förnya överenskommelserna, vid sidan om nämnda handledning, har Dua genomfört webinarier och även tagit fram mer specifikt stödmaterial för överenskommelsens olika delar. Kansliet har också varit tillgängliga för frågor och stöd, bl.a. i samband med de regionala dialogmötena (se avsnitt 3.5).

3.4.1 Inkomna ansökningar

Totalt hade 63 ansökningar om statsbidrag, avseende 191 kommuner inkommit (66 procent) den 28 februari 2020. Av dessa har 29 kommuner beviljats undantag från kravet på samverkan mellan minst tre kommuner (se avsnitt 3.4 fotnot 4).

Ansökningar har inkommit från alla delar av landet. Särskilt många kommuner i Arbetsförmedlingens region Väst (87 procent), Stockholm Gotland (81 procent) respektive Öst (79 procent) har ansökt om medel. Minst andel kommuner har ansökt om statsbidrag i Arbetsförmedlingens region Syd (43 procent).

Storleken på de olika ”kommunkluster” som ansökt om statsbidrag varierar, från de 17 kommuner som beviljats undantag för att teckna en egen, separat överenskommelse med Arbetsförmedlingen, till de 9 kommuner i Örebro län som ansökt tillsammans. I två fall, utöver Gotland, har samtliga kommuner i en region valt att tillsammans ansöka om statsbidrag (Blekinge, 5 kommuner, och Kronoberg, 8 kommuner). Medelstorleken på kommunkluster som ansökt om statsbidrag är tre kommuner.

Med utgångspunkt i SKR:s indelning i kommungrupper⁶ kan konstateras att tre kommungrupper avviker mer påtagligt från det nationella snittet på 66 procent när det gäller benägenhet att ansöka om statsbidrag. I gruppen storstäder har 3 av 3 kommuner ansökt (100 procent) och i gruppen pendlingskommun nära mindre stad/tätort har 43 av 52 kommuner ansökt

---

⁵ Om undantag beviljas gäller minst fyra lokala jobbspår (en kommun) alt. Minst fem lokala jobbspår (två kommuner).

⁶ Kommungruppsindelning 2017.

<https://skr.se/tjanster/kommunerlandsting/faktakommunerochlandsting/kommungruppsindelning.2051.html>

(83 procent). I kommungruppen pendlingskommun nära större stad har 28 av 52 kommuner ansökt (54 procent).

På länsnivå finns tydliga skillnader när det gäller andelen ansökande kommuner, se tabell nedan.

Län	Procent
Blekinge län	100%
Dalarnas län	40%
Gotlands län	100%
Gävleborgs län	100%
Hallands län	50%
Jämtlands län	0%
Jönköpings län	77%
Kalmar län	67%
Kronobergs län	100%
Norrbottnens län	36%
Skåne län	21%
Stockholms län	81%
Södermanlands län	0%
Uppsala län	25%
Värmlands län	50%
Västerbottens län	100%
Västernorrlands län	86%
Västmanlands län	100%
Västra Götalands län	92%
Örebro län	75%
Östergötlands län	92%

Vad gäller de 99 kommuner som inte ansökt om statsbidrag inom ramen för den aktuella utlysningen kan konstateras att ca 60 av dem har giltiga överenskommelser om unga och/eller nyanlända som redovisats till Dua. Enligt Duas enkät om lokala jobbspår (se avsnitt 4.5) kan lokala jobbspår nyttjas av 63 av de 99 kommunerna i genomförandet av de lokala överenskommelserna.

Dua avser att närmare analysera resultatet av den aktuella utlysningen om statsbidrag, som grund för det vidare arbetet.

3.5 Regionala dialogmöten

Under oktober till december genomförde Dua i samarbete med Arbetsförmedlingens regionala organisation 26 dialogmöten med kommuner och lokala arbetsförmedlingskontor (jfr också avsnitt 2). Huvudsyftet har varit att få tillfälle att diskutera hur samverkan kan bedrivas framöver. Dua har vid dialogerna presenterat sin syn på behovet av förnyelse och utveckling och också närmare redovisat möjligheterna att ansöka om statsbidrag i sammanhanget (jfr avsnitt 3.4).

I planeringen av dialogmötena fördes samtal med Arbetsförmedlingens huvudkontor om både form och innehåll. En viktig utgångspunkt var att de skulle anpassas till de regionala/lokala förutsättningarna, t.ex. i fråga om antalet inbjudna kommuner och eventuella särskilda förhållanden i enskilda kommuner eller i befintlig samverkan.

Överlag har det varit god uppslutning vid dialogmötena. Drygt 1 200 personer har deltagit och 276 kommuner har varit representerade. Enhets- och sektionschefer från Arbetsförmedlingens olika verksamhetsområden (arbets sökande och arbetsgivare) har deltagit. Oftast har också regionchefer medverkat. Deltagit har också företrädare för kommunernas olika delar som t.ex. arbetsmarknadsenheter, vuxenutbildning, socialtjänst, näringslivskontor. På många dialogmöten har politiker deltagit. Därutöver har folkhögskolor, samordningsförbund, regioner, SKR, Skolverket, MUCF, länsstyrelser, enstaka fackförening och leverantör representerats.

Ett stort antal lokala exempel har presenterats vid dialogmötena. Huvudsakligen har dessa handlat om hur samverkan planeras och organiseras och om samverkan om deltagare i etableringsprogrammet som bedöms inte kunna matchas mot arbete inom programtiden, om unga och om lokala jobbspår.

Vid dialogmötena har såväl Arbetsförmedlingen som kommunerna förmedlat att det fortsatt finns behov av att samverka. Budskapet från Arbetsförmedlingen har varit att det inte kommer att vara möjligt att samverka på samma sätt som tidigare utan att nya samverkansformer behöver utvecklas. Från en del kommuners sida har det i ljuset av Arbetsförmedlingens ändrade förutsättningar, inte minst den minskade lokala närvaron, uttryckts viss skepsis mot att gå in i arbete med att förnya de lokala överenskommelserna. Bland dessa kommuner finns dock också dem

som har uttryckt att det inte heller är ett alternativ att avstå från fortsatt nära samverkan med Arbetsförmedlingen.

4. Arbetet för att främja lokala jobbspår

Under 2019 har en viktig del av Duas löpande arbete för att stödja samverkan på lokal nivå fokuserat på de lokala jobbspåren och de företagsträffar som, med stöd av statsbidrag från Dua, genomförts. I detta avsnitt beskrivs detta arbetes närmare inriktning och genomförande.

4.1 Lokala jobbspår - bakgrund

År 2017 fick Dua ett utökat uppdrag avseende samverkan mellan olika aktörer som har betydelse för nyanländas möjligheter att etablera sig i arbetslivet. I dialog med kommuner, dåvarande SKL och Arbetsförmedlingen togs en modell fram för hur samverkan kan fördjupas. Ett viktigt inslag i denna fördjupade samverkan är de lokala jobbspåren.

Lokala jobbspår syftar till att möta arbetsgivares faktiska rekryteringsbehov och korta vägen till arbete för individen. Utifrån arbetsgivarens behov formas ett jobbspår med fördefinierade kedjor av insatser till individer som ges i samverkan med arbetsgivaren. Arbetsgivaren deltar i urvalet av deltagare och utformningen av och innehållet i det lokala jobbspåret. Insatserna i det lokala jobbspåret är flexibla och så korta som möjligt. Arbetsförmedlingen och kommunen kombinerar utbildning och insatser som motsvarar kompetensbehoven som arbetsgivaren har och ger individen det stöd denne har behov av för att fullfölja det lokala jobbspåret. Arbetets svårighetsgrad och individens förutsättningar, erfarenheter och kompetens avgör hur lång tid individen deltar i jobbspåret.

Dua har sedan 2017 beviljat statsbidrag till kommuner för att på olika sätt främja arbetet med jobbspår.

4.2 Allmänt främjande arbete

Dua har både anordnat och deltagit i flera seminarier, workshops och konferenser i syfte att sprida exempel, utbyta erfarenheter och utveckla arbetet med lokala jobbspår tillsammans med olika parter.

Dua deltog t.ex. på dåvarande SKL:s arbetsmarknads- och näringslivsdagar och anordnade en workshop om företagskontakter tillsammans med

kommuner, Arbetsförmedling och dåvarande SKL. Dua har även anordnat ett seminarium om lokala jobbspår för politiker och företrädare för Regeringskansliet, med deltagande av ICA, Ambea och Stockholm stad och Arbetsförmedlingen, samt en workshop för att diskutera effektiva modeller för kompetensförsörjning, med bl.a. Tillväxtverket, kommuner, Arbetsförmedling, arbetsgivare och branschföreträdare.

Dua har löpande kompletterat och uppdaterat sin hemsida (www.dua.se) i syfte att stödja, förenkla och kvalitetssäkra arbetet med framtagandet av lokala jobbspår. På hemsidan återfinns stödmaterial, poddar, webinarier och exempel för kommuner, arbetsförmedling, arbetsgivare och andra relevanta aktörer, liksom mallar för och exempel på överenskommelsernas olika delar - kartläggning, uppföljning och lokala jobbspår. Det finns vidare exempel på hur företag upplevt samverkan i lokala jobbspår, en jobbspårsfolder (riktad till arbetsgivare) och länkar till relevant material hos andra aktörer. Man kan också ta del av uppföljningen av, och statistik om lokala jobbspår.

4.3 Nationella jobbspårsmoduler - utvecklingsarbete

I sitt arbete för att stödja den lokala nivån att utforma lokala jobbspår har Dua sett behov av att identifiera möjliga nationella jobbspårsmoduler för olika branscher/yrken.

Arbetet med detta är pågående och genomförs i dialog med Arbetsförmedlingen, utvalda kommuner, utbildningsanordnare, arbetsgivare och fackliga organisationer. Avsikten är att förenkla och kvalitetssäkra framtagandet av lokala jobbspår och därigenom möjliggöra för fler arbetssökande att delta i och fler arbetsgivare att använda jobbspår.

Inspiration till nationella jobbspårsmoduler finns att hämta på flera olika håll. Det kan vara delar av Arbetsförmedlingens olika arbetsmarknadsutbildningar. Det kan vara delar av kurser i de av Skolverket framtagna yrkespaketen⁷. Och det kan vara mer eller mindre identiska moduler av annat slag som återfinns i flera olika lokala jobbspår – och alltså av olika arbetsgivare bedömts fylla en viktig funktion. De nationella jobbspårsmodulerna kan sedan användas som grund för dialog med en eller

---

⁷ Nationella yrkespaket är förslag på innehåll för sammanhållna yrkesutbildningar som motsvarar kompetenskraven på nationell nivå för olika yrkesområden. Yrkespaketen består av en specifik kombination av kurser på gymnasial nivå som är utformade av Skolverket i samråd med bransch-kunniga.

flera lokala arbetsgivare inom samma bransch om hur lokala jobbspår kan utformas.

Det finns kommuner där man redan i dag har ett arbetssätt - inom ramen för sitt arbete med lokala jobbspår - som ligger nära denna modell. Stockholm stad har till exempel i dialog med dagligvaruhandeln tagit fram ett lokalt jobbspår där flera handlare/butiker inom en koncern är involverade. Detta lokala jobbspår består av ett antal moduler som skulle kunna utgöra nationella jobbspårsmoduler inom handel. Andra koncerner har efter dialog med Dua utvecklat jobbspår baserat på moduler som de avser att använda också i andra delar av landet.

Dua för dialog med olika parter och branschföreträdare i syfte att utbyta erfarenheter, förankra och utveckla arbetet med framtagandet av jobbspår. Tillväxtverket - som också ser behovet - stödjer tanken på att utveckla nationella jobbspårsmoduler eller motsvarande för en koncern, bransch eller yrke, som ett led i att få till effektiva modeller för kompetensförsörjning som kan spridas i hela landet. Tillväxtverket har sedan 2016 haft i uppdrag att främja enkla vägar till jobb för nyanlända. Parallellt har utvecklingsprojekt finansierade av Tillväxtverket utvecklat utbildningsinsatser tillsammans med företag med behov av kompetens. Dua bedömer att det finns flera beröringspunkter mellan arbetet med lokala jobbspår, nationella jobbspårsmoduler och Tillväxtverkets arbete för att stimulera framtagandet av effektiva modeller för kompetensförsörjning. Det finns också en ömsesidig samsyn om att utveckla samarbetet för att få bättre utväxling.

4.4 Företagsträffar

En viktig del av Duas främjande och stödjande arbete under 2019 när det gäller lokala jobbspår har varit regionala/lokala företagsträffar. År 2018 beviljades 46 kommuner medel för att anordna sådana. Syftet med att ge statsbidrag till genomförande av företagsträffar är att sprida information om lokala jobbspår, att ge lokala företag med jobbspår en möjlighet att berätta om sitt arbete och att ge deltagande företag möjlighet att på träffen få de kontakter som behövs för att enkelt gå vidare och utveckla lokala jobbspår.

Drygt 130 företagsträffar har genomförts under 2019. Dua har vid behov stöttat kommunerna före och efter träffarna samt medverkat vid ett drygt 30-tal. Träffarna har planerats och genomförts med Arbetsförmedlingen och anpassats till lokala förutsättningar för att möjliggöra arbetsgivarmedverkan.

I den löpande uppföljningen av företagsträffar framkommer att många av dessa haft positiv effekt på arbetet utifrån syftet med statsbidraget.

Företagsträffarna har bl.a. utmynnat i att:

- drygt 160 arbetsgivare har visat intresse för att gå vidare med en direktrekrytering
- drygt 260 arbetsgivare har visat intresse för att gå vidare med ett lokalt jobbspår
- drygt 630 arbetsgivare har aviserat att man vill ha fortsatt kontakt med kommun och Arbetsförmedling

Dua bedömer att förhållandet att arbetsförmedlingen lokalt och kommunen har planerat och genomfört företagsträffarna gemensamt har haft betydelse för resultatet. Arbetsgivare har t.ex. uppskattat att få tydlig information om vilket samlat stöd man kan få från olika offentliga aktörer.

Dua bedömer också att där man personligen uppvaktat och riktat inbjudan till lokala företagare med rekryteringsbehov och inte allmänt bjudit in företagare eller genomfört företagsträffen i samband med ett annat event, så har fler företag deltagit, och företagen har i högre grad visat intresse för att gå vidare med en direktrekrytering eller att utveckla lokala jobbspår.

Dua ser ett stort behov av att på motsvarande sätt sprida information om lokala jobbspår och hur de kan bidra i arbetet med kompetensförsörjningen inom offentlig sektor. Dua bedömer dessutom att det fortfarande finns möjligheter att utveckla företagskontakterna i flera kommuner. Inte minst handlar det om att lokalt hitta former tillsammans med Arbetsförmedlingen och andra kommuner för ett mer strukturerat samarbete med lokala företagare med rekryteringsbehov. Det handlar även om att i högre grad utgå från reella rekryteringsbehov hos en specifik arbetsgivare.

4.5 Resultat av lokala jobbspår

Arbetet med att skapa lokala jobbspår i nära samarbete med arbetsgivare är nu etablerat i alla regioner. Dua följer upp arbetet med lokala jobbspår genom en enkät tre gånger per år till kommunerna och Arbetsförmedlingen. Uppföljningsmetoden har vissa begränsningar, men är än så länge det enda sättet att följa upp arbetet. Uppgifterna nedan bygger på den senaste uppföljningen avseende lokala jobbspår t.o.m. 30 september 2019. Av 239

kommuner som omfattas av uppföljningen har 92 procent svarat på enkäten. Totalt finns 487 pågående jobbspår i Duas databas.

I uppföljningen kan spåren delas upp i tre kategorier:

- förberedande spår (75 st)
- riktade jobbspår mot arbetsgivare i olika branscher (395 st)
- entreprenörspår (6 st)

Ett förberedande spår förbereder deltagaren för studier, för ett annat jobbspår eller för andra åtgärder som leder till arbete. I ett förberedande spår anges inga specifika arbetsgivare. Merparten av de lokala jobbspåren riktar sig till en eller flera arbetsgivare inom en bransch. Ett entreprenörspår syftar till att deltagaren ska bli självförsörjande som företagare. I ett entreprenörspår kan bransch men inga arbetsgivare anges. Dessutom har ett mindre antal jobbspår rapporterats som inte följer någon av ovanstående definitioner, men som ändå av den rapporterade kommunen och Arbetsförmedlingen räknas som ett jobbspår.

I de flesta lokala jobbspår (412 st) har en majoritet av deltagarna förgymnasial utbildning. Endast i 75 jobbspår har en majoritet av deltagarna gymnasial eller eftergymnasial utbildning. I sammanlagt 222 av landets kommuner kan man använda sig av ett eller flera jobbspår. Längden på de lokala jobbspåren varierar från 3 veckor upp till två år. I genomsnitt löper ett lokalt jobbspår under 46 veckor. Komvux och/eller arbetsmarknadsutbildning via Arbetsförmedlingen (AUB) är de vanligast förekommande utbildningsformerna i de lokala jobbspåren. I 38 procent av jobbspåren utgör komvux utbildningsformen och i 17 procent av jobbspåren utgör AUB utbildningsformen. I 24 procent av jobbspåren finns en kombination av både komvux och AUB. I övrigt sker utbildning i annan form, t.ex. genom folkhögskola (18 procent) eller via internutbildning på arbetsplatsen (3 procent).

I september deltog ca 5 800 individer i ett förberedande spår eller ett lokalt jobbspår riktat mot arbetsgivare i olika branscher. 58 procent av deltagarna är kvinnor och 42 procent är män. Totalt har över 12 000 deltagare påbörjat ett spår sedan första uppföljningen 2018. Av dessa har ca 4 600 individer avslutat ett lokalt jobbspår under 2019.

Uppföljningen visar att 52 procent arbetar och 17 procent studerar efter ett avslutat lokalt jobbspår när detta är riktat mot en eller flera arbetsgivare, medan 43 procent arbetar och 20 procent studerar efter ett avslutat förberedande spår. Arbetet kan vara både subventionerat och osubventionerat. Andelen individer som arbetar efter ett avslutat jobbspår har minskat markant sedan förra mätningen som gjordes 30 april 2019. Det beror uteslutande på färre övergångar till en subventionerad anställning. Året inleddes med ett beslut om stopp för nya anvisningar till insatsen om extratjänster. Detta beslut hävdes den 1 november 2019. I Arbetsförmedlingens budget för 2020 finns medel avsatta för extratjänster, i syfte att fler långtidsarbetslösa och nyanlända ska komma i arbete.

Totalt 1 131 arbetsgivare medverkar i jobbspår⁸. Många lokala jobbspår finns inom vård och omsorg (119 st). Det är också inom denna bransch där flest arbetsgivare, offentliga och privata, är involverade (totalt 254 st). Privata arbetsgivare finns också t.ex. inom industri (205 st), hotell- och restaurang (181 st), inom reparation och underhåll (97 st) och bygg (88 st). Av det totala antalet arbetsgivare kopplade till ett lokalt jobbspår är 662 privata och 400 kommunala. Återstående 69 jobbspår är kopplade till andra offentliga arbetsgivare.

---

⁸ En arbetsgivare kan finnas i flera spår, exempelvis vid rekrytering av olika yrkeskategorier eller rekrytering till olika arbetsplatser eller arbetsplatser i flera kommuner.

5. Arbete med koppling till reformeringen av Arbetsförmedlingen

5.1 Politiska beslut och förändringar inom Arbetsförmedlingen har påverkat Duas arbete

Som redovisats i kapitel 3 har ett antal politiska beslut avseende Arbetsförmedlingen och pågående förändringsarbete inom myndigheten skapat oro inom både myndigheten och i kommunerna och också påtagligt påverkat förutsättningarna för samverkan (jfr kap 3).

Osäkerheten om framtiden i kommuner och inom Arbetsförmedlingen har påverkat förutsättningarna för Duas arbete. Duas kansli har lagt mycket tid på att svara på frågor från både kommuner och arbetsförmedlingskontor - frågor som inte alltid haft tydliga svar. Kansliet har också på olika sätt bidragit till att räta ut frågetecken och minska friktion som uppstått i den lokala samverkan. Ett huvudbudskap under våren har varit: Håll i och håll ut! Utrymme att arbeta proaktivt och utvecklingsinriktat i relation till den lokala nivån fanns i mindre utsträckning än tidigare under det första halvåret 2019.

Duas arbete under 2019 har därför haft ett tydligare fokus än tidigare på den nationella nivån, i syfte att skapa förutsättningar för samverkan. Syftet har varit att bidra i den pågående reformprocessen avseende Arbetsförmedlingen. Dua har intensifierat sin dialog med Arbetsmarknadsdepartementet och med Arbetsförmedlingens huvudkontor. Dialogen har inte minst gällt de olika regeringsuppdrag av betydelse för samverkan som Arbetsförmedlingen fått (se avsnitt 5.2 nedan). Dua har också haft dialog med andra aktörer med intresse för reformeringen av Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadspolitikens samspel med kommunerna. Centrala frågor för Dua i dialogen har bl.a. varit hur intensivåret ska utformas och hur lokala jobbspår ska kunna tillhandahållas i ett reformerat system, där fristående aktörer till största delen förväntas rusta och matcha de arbetssökande.

Nedan redovisas ett antal uppdrag som Arbetsförmedlingen fått från regeringen, som led i reformeringen av myndigheten och utveckling av den

arbetsmarknadspolitiska verksamheten och som påverkar möjligheterna till samverkan på lokal nivå på olika sätt. Kopplat till redovisningen av uppdrag redovisas vilka kontakter Arbetsförmedlingen i arbetet har haft med Duas kansli samt, i förekommande fall, synpunkter som Duas kansli lämnat i arbetet. I kapitel 7 redovisas ett antal centrala, mer allmänna, medskick från Dua i det vidare arbetet med reformeringen av Arbetsförmedlingen.

I avsnitt 5.3 nedan berörs också kort utredningen (dir. 2019:86) om Kommuners medverkan i den statliga arbetsmarknadspolitiken.

5.2 Vissa uppdrag till Arbetsförmedlingen av betydelse för samverkan med kommunerna

5.2.1 Uppdrag till Arbetsförmedlingen att förbereda och analysera för reformeringen av myndigheten

I november 2019 redovisade Arbetsförmedlingen i en rapport till regeringen uppdraget om att förbereda och analysera vissa förutsättningar för reformeringen av myndigheten. Duas kansli hade ett antal möten med företrädare för Arbetsförmedlingen inom ramen för myndighetens arbete med uppdraget.

När det gäller samverkan kring individen konstaterar Arbetsförmedlingen i sin rapport att myndigheten bör kvarstå som ansvarig för strategisk samverkan och samordning, medan den operativa samordningen av insatser utförs av fristående aktörer. Arbetsförmedlingen pekar i sammanhanget bl.a. på möjligheten att ha tjänster och ersättningsnivåer som möter särskilda behov till följd av att den arbetssökande har behov av koordinerade insatser inom samverkan med andra aktörer. När det gäller särskilt samverkan med kommunerna, inklusive ifråga om etableringen, konstateras i rapporten att Arbetsförmedlingen i samverkan med kommunsektorn bör utforma en fastlagd ordning för denna. I sammanhanget görs en koppling till bl.a. ”Dua-samarbetet” och de lokala överenskommelserna. I rapporten tas särskilt upp de lokala jobbspåren. Arbetsförmedlingen betonar att det finns fortsatt behov av samverkan om lokala jobbspår på flera olika nivåer. Enligt Arbetsförmedlingen kommer myndigheten i det reformerade systemet också fortsättningsvis ha ett övergripande ansvar för strategisk samverkan gällande de lokala jobbspåren. Myndigheten behöver dock, framhåller man, i sina

avtal med fristående aktörer gällande matchande och rustande tjänster tydliggöra uppdraget om operativ samverkan i arbetet med lokala jobbspår.

Sammanfattningsvis kan konstateras att skrivningarna i rapporten om samverkan med kommunerna, både den på strategisk nivå och den som rör individer, inte är särskilt specifika och att viktiga frågor skjuts på framtiden och/eller uppges kräva ytterligare utredning.

5.2.2 Arbetet för att utforma ett s.k. intensivår för nyanlända

I juni 2019 uppdrog regeringen åt Arbetsförmedlingen att ta fram förslag och analysera vissa frågor inom ramen för Regeringskansliets arbete med att införa ett intensivår för nyanlända inom etableringsprogrammet. Uppdraget skulle genomföras i nära samverkan med Dua.

Arbete har bedrivits i en gemensam arbetsgrupp och Duas kansli har också givits möjlighet att lämna synpunkter i den slutliga interna beredningen av Arbetsförmedlingens uppdragsredovisning. Redovisningen är dock Arbetsförmedlingens egen.

Arbetsförmedlingen rekommenderar i sin redovisning till regeringen att intensivår ska bygga på nationellt fördefinierade kedjor av insatser med utgångspunkt i nationella kriterier för specifika yrken eller branscher. I regel ska vissa på förhand bestämda moment ingå, men längden på insatser ska bygga på individers förutsättningar och progression samt lokala och regionala förutsättningar. Intensivår ska utgå från behov av arbetskraft och överenskommelser om intensivår ska tas fram av Arbetsförmedlingen och branschföreträdare samt andra centrala aktörer. Arbetsförmedlingen föreslår också att intensivår ska vara en särskild insats, skild från lokala jobbspår och nationella snabbspår.

Arbetsförmedlingen betonar att kommunerna är en central samverkanspart både strategiskt och operativt i etableringen av nyanlända. De skriver också att som följd av minskat förvaltningsanslag står Arbetsförmedlingen inför stora utmaningar angående samverkan på lokal nivå. Arbetsförmedlingen gör bedömningen att samverkan i det reformerade systemet inte kommer kunna utgå från lokala överenskommelser på varje ort eller i varje kommun.

Duas kansli har lämnat kompletterande synpunkter på Arbetsförmedlingens förslag i form av en promemoria. Den ingår som en bilaga till Arbetsförmedlingens redovisning till regeringen. Synpunkterna är kansliets egna och har lämnats utifrån kansliets praktiska erfarenheter av samverkan mellan kommuner och Arbetsförmedlingen rörande nyanlända och lokala jobbspår med stöd av delegationens processuella godkännande vid sammanträde den 25 november 2019.

I promemorian betonas att lokala jobbspår bör vara den metod eller modell som används för att genomföra intensivåret. Arbetsförmedlingens förslag, liksom beskrivningen av integrationsåret i januariöverenskommelsen, svarar i väsentliga delar mot hur lokala jobbspår tas fram och utformas idag. Duas kansli ifrågasätter därför det lämpliga i att intensivåret ska utgöra en egen insats, särskild från lokala jobbspår och snabbspår avseende målgrupp, syfte och metodik. Att bygga upp parallella system med två så lika modeller är olyckligt. Arbetsgivare kommer sannolikt ha svårt att förstå skillnaden och konkurrens om deltagare kan uppstå. En särskilt viktig framgångsfaktor i arbetet med lokala jobbspår har varit kopplingen till specifika arbetsgivare. Duas kansli ser inte att Arbetsförmedlingens förslag till intensivår lämnar tillräckligt utrymme för lokala anpassningar. Det tar inte heller tydligt utgångspunkt i en enskild arbetsgivares faktiska rekryteringsbehov. En tydlig möjlighet till anställning torde vara den absolut starkast motiverande faktorn för den individ som deltar i intensivåret. Andra typer av motiverande insatser, som Arbetsförmedlingen ser behov av och redovisar i sitt förslag, torde med en specifik anställning som konkret målbild i stort vara överflödiga. Duas kansli betonar också att Arbetsförmedlingen bör ha ett tydligt uppdrag att samverka med kommunerna på både operativ och strategisk nivå, om såväl planering som genomförande av intensivåret.

5.2.3 Uppdrag om matchningstjänster

Regeringen uppdrog i juli 2019 åt Arbetsförmedlingen att utveckla och förbereda en ny matchningstjänst som sedermera givits namnet Kundval Rusta och matcha (KROM). Syftet är att Arbetsförmedlingen tillsammans med fristående aktörer ska utveckla och förbereda matchningstjänster som kan prövas i delar av landet under 2020 för att dra lärdomar inför reformeringen av Arbetsförmedlingen, oavsett upphandlingsform. Den nya tjänsten kommer då ersätta den nuvarande tjänsten Stöd och matchning (STOM) i 32 kommuner. I december fick Arbetsförmedlingen besked om att tidsplanen avseende reformeringen förändras och att den inte helt ska utgå

från lagen om valfrihet, LOV. Myndighetens tidsplan för KROM med start i mars 2020 har dock inte förändrats utan ligger fast.

Företrädare för Duas kansli hade initialt möten med företrädare för Arbetsförmedlingen och diskuterade den planerade verksamhetens inriktning. Duas kansli har lämnat vissa synpunkter på utformningen av KROM. Bland annat har Duas kansli understrukit att KROM bör utformas på ett sådant sätt att inte samverkan mellan den statliga arbetsmarknadspolitiken och kommunerna riskeras, t.ex. i arbetet med lokala jobbspår och andra med kommunerna gemensamma insatser. Dua:s kansli betonade i sammanhanget att tjänsten införs parallellt med att Arbetsförmedlingen lokalt/regionalt och många kommuner kommer att arbeta med att förnya sina lokala överenskommelser om samverkan.

5.3 Utredning om kommuners medverkan i den statliga arbetsmarknadspolitiken

I november 2019 beslutade regeringen att tillsätta en utredning med uppdrag att utreda om kommunerna kan agera leverantörer åt Arbetsförmedlingen. Bakgrunden var den beslutade reformeringen av Arbetsförmedlingen och införandet av ett nytt system med fristående aktörer som matchar och rustar arbetssökande för de lediga jobben.

Utredningen ska analysera och bedöma om det är tillåtet för kommuner att vara leverantörer av arbetsmarknadspolitiska insatser i valfrihetssystem eller enligt lagen om offentlig upphandling och, om det bedöms som otillåtet, analysera om och i så fall hur det genom förändringar eller förtydliganden av nationell rätt (konkurrens-, upphandlings- och statsstödsregelverken undantagna) kan göras tillåtet. Utredningen ska också analysera och bedöma förutsättningarna för och konsekvenserna av att kommunerna är leverantörer. Uppdraget ska redovisas senast den 29 maj 2020.

Utredningen ska enligt sina direktiv samråda med Dua; det är ett samråd som redan har påbörjats. Ur Duas perspektiv är det allmänt sett angeläget att eventuella förändringar i roller eller ansvar hos aktörer på det arbetsmarknadspolitiska området inte medför försämrade samverkan. Det är tydligt att varken stat eller kommun, oavsett hur uppdrag formuleras eller ansvarsgränser dras, på egen hand klarar av att ge stora grupper arbetssökande det stöd de behöver. Det måste dessutom undvikas att mer av

formaliserad samverkan på ett specifikt område gör att annan, viktig, samverkan får stryka på foten.

6. Läget i samverkan

6.1 Bakgrund

I detta avsnitt gör Dua en bedömning av det aktuella läget i samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna. Bedömningen utgår huvudsakligen från den enkätundersökning om samverkan som Dua sedan 2015 genomför årligen. Enkäten 2019 innehöll en del nya frågor, men också frågor som ställts tidigare år om samverkan mellan kommunen och Arbetsförmedlingen. Svarsfrekvensen var 84 procent (244 kommuner). Underlag för bedömningen i avsnittet utgörs också av återrapportering av statsbidrag, andra inkomna underlag och av vad som framkommit vid de dialogmöten och andra träffar som genomförts under året.

6.2 Samverkan har utvecklats negativt under 2019

Under åren 2016–2018 utvecklades samverkan positivt, en allt större andel kommuner instämde i att de har en mycket omfattande samverkan med Arbetsförmedlingen och att samverkan ledde till positiva resultat för unga och nyanlända. Denna trend bröts under 2019.

Andelen kommuner som uppger att samverkan var omfattande eller mycket omfattande har sjunkit från 60 till 30 procent. Andelen som uppger att det inte skett någon samverkan om unga 2019 är 9 procent jämfört med 1 procent året innan, resterande anger att en viss samverkan skett. På frågan om unga med funktionsnedsättning är en särskilt prioriterad grupp i samverkan svarar 23 procent av kommunerna ja, det är en minskning med 10 procentenheter sedan 2018. Bedömningen är också att resultaten gått ner, relativt tidigare år. Andelen kommuner som ansåg att samverkan om unga lett till förbättrade resultat i relation till de lokala målen var 43 procent 2019. Motsvarande siffra 2018 var 69 procent.

En större andel av kommunerna anger att samverkan om nyanlända är omfattande än när det gäller samverkan om unga. Nästan hälften av kommunerna, 47 procent, anger att samverkan om nyanlända varit omfattande eller mycket omfattande. Det är dock en kraftig minskning jämfört med 2018 då andelen var 73 procent. Andelen kommuner som ansåg att samverkan om nyanlända lett till förbättrade resultat minskade med en tredjedel, från 76 procent 2018 till 53 procent 2019.

En av tre kommuner bedömer att Arbetsförmedlingen i mycket hög/hög grad har prioriterat samverkan under 2019, jämfört med två av tre kommuner 2018.

Den bild enkätsvaren ger av en försämrade samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna under 2019 har bekräftats vid de dialogmöten som genomförts.

6.2.1 "Arbetsförmedlingens omorganisering och minskade resurser har påverkat samverkan negativt"

Rubriken är ett citat från ett fritextsvar i den ovan nämnda enkäten om samverkan. 100 kommuner har lämnat fritextsvar om vilka orsaker de ser till den försämrade samverkan (ca 40 procent). Av svaren handlar nio av tio om konsekvenser av Arbetsförmedlingens pågående omorganisation och de neddragningar som skett när det gäller personal och programmedel.

Kommuner uppger att Arbetsförmedlingen inte kunnat följa den ingångna överenskommelsen, att resultat och gemensam planering påverkats negativt eller uteblivit, att subventionerade anställningar inte kommit till stånd och att färre personer påbörjar vuxenutbildning eller lokala jobbspår. En del kommuner framhåller att detta drabbar de arbetssökande individerna och då särskilt dem långt från arbetsmarknaden samt att det medför merarbete och merkostnader för kommunerna.

Minskade personalresurser och omorganisationen hos Arbetsförmedlingen har påverkat kommunernas samverkan med myndigheten om individer och för kompetensförsörjning. Myndigheten upplevs ha prioriterat ner/eller inte kunna upprätthålla samverkan.

Cirka en tredjedel av kommunerna som lämnar fritextsvar framhåller att de ser att personalen på Arbetsförmedlingen lokalt vill ha en fungerande samverkan, men att man inte har haft förutsättningar för det.

6.3 Samlokalisering mellan Arbetsförmedlingen och kommuner minskar

Under 2017–2018 hade nästan varannan kommun samlokaliserad verksamhet med Arbetsförmedlingen. Under 2019 har andelen kommuner som har samlokalisering med Arbetsförmedlingen hela eller delar av veckan

minskat till 16 procent. Särskilt i Bohuslän i Västra Götalands län och i Hälsingland i Gävleborgs län verkar samlokaliseringen ha minskat. Att Arbetsförmedlingen lämnat orten eller inte har tid/personal för att prioritera samlokaliserad verksamhet uppges av många kommuner vara skälet till att samlokalisering upphört.

6.4 Duas stöd upplevs som sämre

Två av tre kommuner bedömer Duas stöd som bra, vilket är en kraftig minskning från åtta av tio. I de öppna svaren anges ofta försämrade samverkan med Arbetsförmedlingen som skäl till bedömningen. En analys av fritextsvar från samverkansenkäten är att Dua inte har kunnat ge det stöd som efterfrågats för att bibehålla samverkan med Arbetsförmedlingen under framförallt hösten 2019. Samtidigt påtalas, vid dialogmötena och i inkomna återrapporteringar av statsbidrag för att genomföra företagsträffar, att Arbetsförmedlingen har prioriterat samverkan om företagsträffarna och kompetensförsörjningsarbetet lokalt vilket har inneburit att det gemensamma arbetet med de lokala jobbspåren har kunnat upprätthållas på många orter (se avsnitt 4.4).

7. Den fortsatta samverkan

7.1 Betydelsen av förstärkt samverkan de närmaste åren

7.1.1 Samverkan fortsatt politiskt prioriterad – också under reformperioden

Även om osäkerhet kvarstår har det successivt under året kommit viktiga politiska klargöranden när det gäller Arbetsförmedlingens samverkan med kommunerna. I kapitel 3 har redan refererats till budgetpropositionen för 2020.

I linje med budgetpropositionen lämnar regeringen i Arbetsförmedlingens regleringsbrev för 2020, som beslutades i december 2019, tydliga uppdrag av betydelse för samverkan. Arbetsförmedlingen uppdras att förstärka samverkansstrukturerna med kommunerna och utveckla arbetet med lokala jobbspår. I det arbetet ska myndigheten ta tillvara de möjligheter som det nationella socialfondsprogrammet för investering för tillväxt och sysselsättning 2014–2020 ger för att förstärka och utveckla bl.a. lokala jobbspår. Arbetsförmedlingen ges också ett uppdrag om lokal närvaro. Arbetsförmedlingen uppdras säkerställa en fungerande verksamhet med likvärdig service i hela landet för arbetssökande och arbetsgivare och att ha närvaro i hela landet för en väl fungerande samverkan med bl.a. kommuner och andra aktörer i hela landet. Det ska enligt uppdraget finnas en väl fungerande kontinuerlig fysisk närvaro och tillgänglighet i hela landet. I regleringsbrevet anges också, när det gäller reformeringen av Arbetsförmedlingen, att det huvudsakliga regelverket ska beslutas under mandatperioden för ikraftträdande under slutet av 2022. Det innebär att tidpunkten för när reformeringen ska vara genomförd har förskjutits i relation till regeringens ursprungliga tidsplan.

Sammantaget drar Dua av detta två viktiga slutsatser för samverkan de närmaste åren.

För det första. Samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna är fortsatt politiskt högt prioriterad. Även om detta är något som har kommit till uttryck redan tidigare under 2019, innebär uppdragen i regleringsbrevet

för 2020 viktiga konkretiseringar. Samverkansstrukturerna med kommunerna ska förstärkas. Europeiska socialfonden ska nyttjas. Och den lokala närvaron, som på många sätt är basen för samverkan med kommunerna, ska säkras. Förutsättningarna för att politiska ambitioner nu på myndighetsnivå ska omsättas i konkreta åtaganden och handling förbättras därmed påtagligt.

För det andra. Den förskjutna tidtabellen för reformeringen av Arbetsförmedlingen gör det än viktigare att i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten behålla fokus på här och nu. Det finns stora grupper arbetslösa vars behov av stöd behöver tillgodoses av Arbetsförmedlingen och kommunerna i samverkan. Med åtminstone tre år fram tills ett reformerat system kan vara på plats blir det än mer uppenbart att det dagliga arbetet måste drivas vidare med full kraft och att befintliga samverkansstrukturer måste upprätthållas. Vikten av att, som Dua uttryckt det, ”hålla i och hålla ut” är särskilt stor i perspektiv av en eventuellt vikande konjunktur med de effekter en sådan kan ha på arbetsmarknaden. Den förskjutna tidtabellen för reformeringen av Arbetsförmedlingen förbättrar också förutsättningarna för en ordnad omställning av formerna för samverkan, där behov av detta kan finnas.

7.1.2 Förnyelsen av överenskommelserna innebär åtaganden för de lokalt samverkande parterna

Den fortsatta tydliga prioriteringen av samverkan på nationell politisk nivå tycks avspeglas på den lokala nivån. Trots osäkerhet om framtiden har 191 kommuner ansökt om statsbidrag för att tillsammans med Arbetsförmedlingen förnya sina lokala överenskommelser om samverkan. Vid de gemensamma dialogerna under hösten 2019 visade Arbetsförmedlingens regioner stort engagemang och lyhördhet och diskussionerna har på det stora hela varit konstruktiva och lösningsinriktade, även om utmaningarna i samverkan framöver förstås också uppmärksammas. Sammantaget bedömer Dua att det finns en stor insikt på den lokala nivån om att samverkan är en förutsättning för att Arbetsförmedlingen och kommunerna ska kunna lösa sina uppgifter och att det också finns en vilja till fortsatt samverkan. Det finns dock fortfarande ett antal kommuner som uttrycker tveksamhet till Arbetsförmedlingens möjligheter att delta i lokal samverkan.

I sammanhanget är det viktigt att understryka att Arbetsförmedlingen och de kommuner som nu väljer att förnya sina överenskommelser om samverkan gör tydliga åtaganden.

Målgruppen för samverkan och dess behov av stöd och insatser ska kartläggas. Former för att i samverkan kartlägga och synliggöra individens kunskap, kompetens och förutsättningar i övrigt för att etablera sig på arbetsmarknaden ska läggas fast. Också de samlade kompetensbehoven hos arbetsgivarna i det område överenskommelsen omfattar ska kartläggas, för att göra det möjligt att tillgodose enskilda arbetsgivare behov att rekrytera. Samtidigt ska arbetet med jobbspår utvecklas; fler arbetsgivare ska nås och fler och bättre fördefinierade kedjor av insatser med sikte på en anställning, anpassade både efter arbetsgivarens och individens behov, ska utformas. Samverkan ska fungera både på strategisk nivå och i det dagliga arbetet på lokal nivå.

En särskild utmaning i samverkan framöver är arbetet med unga arbetslösa, inte minst unga med funktionsnedsättning, kring vilka Arbetsförmedlingen har ett särskilt uppdrag. Det är i Duas uppföljning tydligt att samverkan om unga påverkats mest negativt av den turbulens som rått under 2019. En annan utmaning i samverkan är den s.k. utbildningsplikten. Innan en individ anvisas till att söka enbart reguljär utbildning, bör samverkan äga rum om andra insatser som skulle kunna vara möjliga.

För många kommuner handlar det också om att få till nya former för samverkan kommuner emellan. Inte minst måste ytterligare steg tas i arbetet för att få till stånd kommundemensamt utbud av regional yrkesinriktad vuxenutbildning.

Dua avser att under våren 2020 på olika sätt stödja Arbetsförmedlingen och kommunerna i deras arbete för att förnya sina överenskommelser. När reviderade överenskommelser inkommit avser Dua att granska och analysera dem. Ambitionen är att under hösten 2020 ge återkoppling till kommuner och arbetsförmedlingskontor. Dua avser också att föra dialog med den lokala nivån i de fall överenskommelserna ger anledning att anta att det finns särskilda problem eller utmaningar i samverkan.

7.1.3 Hur säkerställa god samverkan efter februari 2021?

När Dua enligt gällande direktiv ska avsluta sitt arbete kommer samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna fortfarande att bedrivas inom ramen för gällande struktur. Och de ska fortsätta att göra det i uppåt två år eller mer. Det är vidare sannolikt att arbetet med den närmare utformningen av ett reformerat system fortfarande pågår i februari 2021 och att för reformen centrala beslut då återstår att fatta.

Dua vill peka på riskerna med ovanstående. Det avgörande ansvaret för att samverkan bedrivs med full kraft till dess att det reformerade systemet är på plats och att den dessutom blir en naturlig del av det reformerade systemet ligger på politiken och på Arbetsförmedlingen gemensamt. Det är självklart så att samverkan, för att verkligen bli en del av kärnverksamheten, långsiktigt bör bedrivas inom ramen för ordinarie strukturer. Detta har varit en utgångspunkt ända sedan Dua inrättades. Det kan dock konstateras att det på politisk nivå under de gångna åren bedömts att det, för att samverkan ska fungera väl, behövs en i någon mening oberoende, pådrivande aktör, Dua. Det är också en bedömning som gjorts och görs av SKR och många enskilda kommuner. I det sammanhanget kan konstateras att det förekommer att kommuner, efter vad som hänt under 2019, ger uttryck för en misstro mot Arbetsförmedlingen och den nationella politiken av ett slag som Dua inte mött sedan det inledande skedet i arbetet 2015.

Dua har haft uppdraget att stödja den lokala nivån i samverkan, men också att påtala problem i, och behov av åtgärder för att förbättra förutsättningarna för, samverkan i relation till den politiska nivån. Även om förutsättningarna för samverkan förändras och problem och utmaningar delvis blir nya, kommer behovet av att uppmärksamma dessa på såväl lokal som nationell nivå också fortsättningsvis att vara stort. Utmaningarna för att få samverkan att fungera är förstås särskilt påtagliga under rådande omständigheter, där Arbetsförmedlingen parallellt ska klara sitt reguljära uppdrag och ställa om och bidra i en komplex reformprocess.

7.2 Samverkan på längre sikt – medskick i reformarbetet

Som nämnts i kapitel 5 så har Dua under året haft nära dialog med uppdragsgivaren Arbetsmarknadsdepartementet, Arbetsförmedlingen och

SKR, liksom med andra intressenter när det gäller pågående förändringsarbete i och reformeringen av Arbetsförmedlingen.

Dua har, utifrån sitt uppdrag och erfarenheterna av den samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna som byggts upp under de senaste fem åren, fört fram likartade budskap i olika processer och till olika aktörer. Dua har framför allt pekat på följande mer allmänna behov som bör tillgodoses i reformeringen av Arbetsförmedlingen och utvecklingen av tjänster i ett nytt system.

1. God samverkan mellan den statliga arbetsmarknadspolitiken och kommunernas insatser nödvändig också i det reformerade systemet.

Kommunerna sitter med viktiga pusselbitar för att arbetsmarknadspolitiken ska fungera effektivt. Det gäller nu. Det kommer gälla framöver. Och det gäller oavsett hur ett framtida reformerat system utformas. Det måste t.ex. fortsatt vara möjligt att erbjuda kedjor av insatser och parallella insatser med hjälp av både den statliga arbetsmarknadspolitiken och den kommunala verktygslådan. Samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna är nödvändig att upprätthålla också under perioden fram till dess att ett reformerat system är infört. Det krävs, som redan nämnts, för att tillgodose behoven hos både arbetsgivare och arbetssökande. I fråga om arbetssökande finns förstås stora behov särskilt i händelse av en vikande konjunktur. Men det krävs också för att det är betydligt svårare att bygga upp samverkan i det reformerade systemet om befintliga samverkansstrukturer raderas eller försvagas än mer.

2. Den kommunala vuxenutbildningen, i synnerhet den regionala yrkesinriktade vuxenutbildningen och sfi, har en särskilt viktig roll att spela.

Det har under många år rått stor samsyn om den kommunala vuxenutbildningens (växande) betydelse för arbetsmarknadspolitiken. Det har också rått samsyn om att utbildning och inläring, inte minst språkinläring, ofta bäst sker på en arbetsplats eller i kombination med arbetsplatsförlagda aktiviteter. Möjligheterna för arbetssökande att ta del av kommunal vuxenutbildning inom ramen för arbetsmarknadspolitiken måste utvecklas, såväl i det reformerade systemet som under tiden fram till dess att detta är på plats. I perspektiv av detta välkomnar Dua den nyligen presenterade lagrådsremissen ”Komvux för stärkt kompetensförsörjning”, med dess inriktning avseende kompetensförsörjning och större möjligheter att beakta arbetsmarknadens behov, ändrade urvalsregler och ökad statlig

finansiering. Det är samtidigt viktigt att kommunerna, alldeles oavsett regelverkets närmare utformning, tar sitt grundläggande ansvar för vuxenutbildningens dimensionering, utformning och innehåll.

3. Lokala jobbspår som arbetsätt måste möjliggöras också i det reformerade systemet.

En möjlighet kan vara en kompletterande upphandling av samordning och genomförande av jobbspår, vid sidan om andra, bredare upphandlingar eller LOV-system. En sådan kan tillgodose både arbetssökandes behov av mer omfattande rustning och arbetsgivares behov av kompetensförsörjning. Ett annat sätt kan vara att låta Arbetsförmedlingens behålla sin roll som koordinerande myndighet för att tillsammans med berörda kommuner genomföra de lokala jobbspåren. Lokala jobbspår som arbetsätt kan vara särskilt användbart inom ramen för intensivvåret, men användningen bör inte, av administrativa eller liknande skäl, begränsas till en viss grupp av arbetslösa. De arbetssökande som har behov av de insatser som erbjuds inom ramen för ett jobbspår, bör kunna komma i fråga för dem. Detta är angeläget också under den tid som ett nytt system utvecklas. Till exempel bör det säkerställas att lokala jobbspår och annan samverkan med kommuner kring individer som behöver både arbetsmarknadspolitiska insatser och insatser från kommuner kan få det i de kommuner där nu KROM ska genomföras. De kommunala insatser som i dag är en viktig del av samverkan bör även fortsatt kunna användas för individer inskrivna i program på Arbetsförmedlingen. (jfr ovan, avsnitt 5.2.3).

4. Arbetsförmedlingen måste ha den lokala närvaro som krävs för att fullgöra sitt uppdrag.

Arbetsförmedlingen måste organiseras så att de individer som har behov av stöd och insatser från både kommun och Arbetsförmedling för sin etablering på arbetsmarknaden kan få det. De arbetssökande som har behov av personliga möten ska kunna få det och samverkan med kommunen både kring individer och på strategisk nivå ska fungera. Dua välkomnar följaktligen regeringens tydliga uppdrag i Arbetsförmedlingens regleringsbrev för 2020, men frågan är viktig också på sikt, i relation till det reformerade system som ska komma. Inte minst när det gäller nyanlända är det uppenbart att fristående aktörer inte i alla delar kommer att kunna ta över ansvaret för samverkan med kommunen om individen. Arbetsförmedlingens kapacitet att samverka på lokal nivå har förstås inte bara koppling till antal kontor och de personella resurserna i sig.

Också mer allmänt är det viktigt att myndigheten organiseras på ett sådant sätt att samverkan underlättas.

5. Frågor om samverkan med kommunerna måste i reform- och förändringsarbetet kopplas till kärnverksamheten. Samverkan med kommunerna är när det gäller grupper av arbetssökande som behöver stöd och insatser från både Arbetsförmedlingen och kommunerna en nödvändighet för att lösa Arbetsförmedlingens uppdrag. Det innebär att frågor om samverkan inte är något isolerat som kan hanteras separat eller sist när andra stora huvudfrågor redan lösts. Förutsättningarna för samverkan med kommunerna avgörs av hur systemen i stort utformas. Det handlar om sådant som Arbetsförmedlingens organisation och personal, de fristående aktörernas roll, den juridiska grunden för upphandlingar, de digitala systemens utformning, uppföljning etc.. Samverkansaspekterna måste således beaktas kontinuerligt i reformarbetet, allteftersom den politiska nivån successivt konkretiserar hur det reformerade systemet ska utformas och Arbetsförmedlingens organisation och arbetssätt förändras i takt med detta.